

SPRAAKWATER

VERENIGINGSBLAD VAN SV AWATER, STUDIEVERENIGING VOOR UTRECHTSE NEERLANDICI

JAARGANG 17 / EDITIE 1

KENNISMAKEN
MET DE NIEUWE
REDACTIE

INTERVIEWS
MET KILA VAN
DER STARRE
& EMMA
DE PEE

VERHALEN,
GEDICHTEN
EN
MEER

INHOUD

Ontmoet de nieuwe redactie	4
Literaire agenda	6
Uitje van de editie	6
Aan de binnenstad	7
Utrecht door de ogen van: Kila van der Starre	8
Recensie: De mierenkaravaan	10
Utrecht is gewoon heel leuk	10
Zo kruip je in de binnenkant van een stad	11
De boekenkast van... Emma de Pee	12
Spraakwaterval	13
De dom pakt uit	14
Van de regen	15

COLOFON

Hoofdredacteur	Linde Rauwerdink
Redactie	Arin Almekinders Elke Bordes Emma Brugman Jannika Uittenbogaard Jasper Riksen Linda Holleman Lize Dik Marilène Flipse Milou Lang Renske van Lienden Sanne Lolkema

Vormgeving	Lisa van Wijk Zoë van der Made
-------------------	-----------------------------------

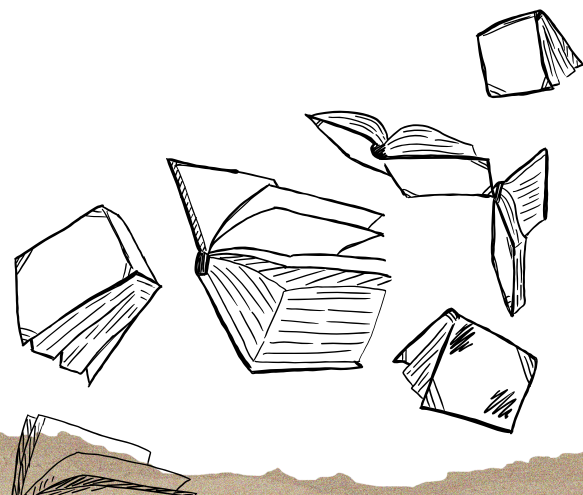
Aan dit nummer werkten mee:
Emma de Pee, Kila van der Starre, James Barlow en Jasmijn van Vlimmeren

POËZIE VAN EIGEN BODEM

Liefde is alleen maar deca-dentie

DOOR JAMES BARLOW

Wauw, wat een warme, waardevolle en
Wijze stem, ik had niks anders verwacht
Betoverend, machtig, maar heel zacht
-Als een getalenteerde soubrette
Die crescendo een aria zingt, efkes
Het publiek, gehypnotiseerd
De zangeres, bescheiden en coquette
Juist voordat ze werd geapplaudiseerd-
Ik, doodbang om de sfeer te verpesten,
Beantwoord haar begroeting: "Hallokes!"

EDITORIAL

Lieve lezer,

Iets meer dan twee jaar geleden kwam mijn trein voor het eerst aan op Utrecht Centraal. Zenuwachtig maar vastberaden opende ik Google Maps om mij de route naar Drift 25 te wijzen. Het aantal keren dat ik de stad Utrecht in mijn leven had bezocht was op één hand te tellen en op een paar mensen na die ik op het introductiekamp van Awater had ontmoet, kende ik niemand. Toch heb ik me nooit verloren gevoeld in deze mooie stad, want als ik even niet meer wist waar ik moest wezen, was daar Awater en die wist het bijna allemaal.

Dit jaar schrijven wij de Spraakwater voor degenen die hun weg nog zoeken in de boeken, in de stad of bij het kanaal. Maar ook voor degenen die het eerste jaar in Utrecht al glansrijk hebben doorlopen. We hebben het thema dit jaar wat dichterbij huis gezocht en daarom wordt Utrecht ons uitgangspunt. We zullen ons elke editie focussen op één stadsdeel of wijk. Deze eerste editie zal het gebied binnen de singel in de spotlight staan, de binnenstad.

Samen met een kersverse redactie en twee nieuwe vormgevers zijn we enthousiast om, na de veranderingen van vorig jaar, ons tijdschrift verder te ontwikkelen. Een aantal oude vertrouwde rubrieken zoals het boekenkast interview, de spraakwaterval of de boekrecensies zullen (met een extra Utrechts tintje) blijven. Maar er zullen ook nieuwe rubrieken verschijnen, denk dan bijvoorbeeld aan een literaire agenda of een uitje van de week.

Ik hoop dat jullie net als ik uitkijken naar de kunstwerken die mijn redactie en vormgevers aankomend jaar voor jullie gaan maken, en dat we jullie (Awaterige) wereld in Utrecht wat mogen vergroten. Want Awater is de ideale reisgenoot en daar dragen wij dit jaar graag ons steentje aan bij.

Veel liefs,

Linde Rauwerdink

Hoofdredacteur Spraakwater 2024-2025

't (geit)je

DOOR JASMIJN VAN VLIJMAREN

het 't noemden we 't
alhoewel ik er geen doekjes ombond
want wat wurgt zichzelf meer dan woorden?
je geloofde niet meer in 't
ik geloofde mijn mond niet toen ik zei
dat is toch gekkigheid!
als een geit de gekte inrent
zie je dan tweehoevige voetsporen in 't nat
leg je precies die momenten vast waarop voetjes van 't vloer
springen, geiten bokken, horten, stoten
springt 't woord voor geit
minacht ik 't stappen dat je omzet in 't plan
liever in rijm dan in 't hedendaags
roep ik je na -
doet 't er toch toe! -
zullen we buitenspelen,
bij 't geitje?

ONTMOET DE

heeft momenteel een grote passie voor Griekse mythologie en is fan van EPIC: the musical en van de mythologische boeken van Stephen Fry. Dit is diens tweede jaar bij Spraakwater en Arin hoopt veel inspiratie op te doen uit de stukken van diens mede-Spraakwateraars.

ARIN:

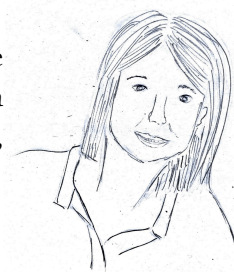

ELKE:

is dit jaar alweer voor de derde keer onderdeel van de Spraakwaterredactie. Ze is blij weer in Utrecht te zijn, hoewel een hele zomer op het strand ook niet verkeerd was. Elke is ook graag te vinden in de bieb of een boekenwinkel waar ze stiekem alleen geïnteresseerd is in de kinderboekenafdeling.

zal dit jaar als coördinerend bestuurslid het schakelpunt tussen het bestuur en de Spraakwaterredactie zijn. Ze vindt het super leuk om op die manier toch in verbinding te blijven met Spraakwater. Want schrijven is, samen met lezen, wandelen en creatief bezig zijn, haar hobby.

EMMA:

JANNIKA:

is derdejaars en is fan van breien, puzzelen, stedentrips en musea. Ook kan ze (heel) veel vertellen over straatpoëzie in Utrecht. Je maakt haar dolgelukkig met een uitje naar de Intratuin. Dit jaar doet ze niet de vormgeving, maar gaat ze voor het eerst schrijven voor de Spraakwater.

is Manusje van alles, grapjas(per) van de redactie en als vierdejaars bij Spraakwater ook praktisch redactiehistoricus. Je zult zijn naam vaak boven korte verhalen zien, maar over een gedicht, foto, recensie, interview of ander stuk van zijn hand hoeft je ook niet verbaasd te zijn.

JASPER:

LINDA:

is vijfdejaars en eigenlijk afgestudeerd, maar doet nu toch voor het eerst met een gebroken hart om haar verloren MusiCie mee met het redigeren binnen de Spraakwater. Ze is tegenwoordig vooral in de boulderhal te vinden, zowel op kantoor als aan de muur. Ook speelt ze in een orkest, maar vergeet altijd te spelen omdat ze eigenlijk te druk bezig is met luisteren.

maakt na een jaar redactie en een jaar vormgeving de Spraakwaterbingokaart vol door zich dit jaar als hoofdredacteur door het leven te begeven. Ze springt, draait en danst nog steeds het liefst in de balletstudio, heeft een bijna ongezonde liefde voor tijdschriften en zou later wel graag bij de Linda willen werken (en dan gelijk de 'a' eventjes in een 'e' veranderen).

LINDE:

NIUWE REDACTIE

LISA:
gaat dit jaar voor het eerst aan de slag als vormgever bij de Spraakwater. Als je haar kwijt bent, is ze waarschijnlijk aan het schatzoeken in een maffe kringloopwinkel of staat ze bij het concert van een pas ontdekte artiest. Daarnaast houdt Lisa van ongeveer elke creatieve hobby, (tweedehands) kopjes thee drinken met vriendinnen en vanaf nu ook Canva pro.

LIZE:

weet niet wat ze wilt, weet niet wat ze voelt, weet niet wat ze doet. Ze heeft verder wel een leuk leven. Deze eerstejaarsstudent houdt van de zonsondergang op het strand, het opruimen van kastjes en de film Interstellar. Ze probeert steeds weer opnieuw om een dag geen chocola te eten, maar tot nu toe nog zonder succes.

als een docent-in-spé, maar met haar hoofd in een of andere fantasiewereld, is Marilène nu ook verzeild geraakt in een nieuw avontuur met de ideale reisgenoot genaamd Spraakwater. Gewapend met zowel een blauwe als een rode pen kan ze overal te vinden zijn, dus als je haar ziet, zeg gerust gedag!

MARILÈNE:

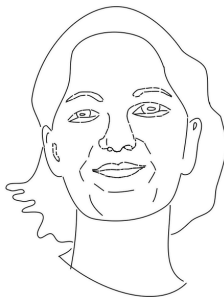
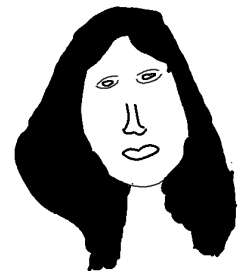

MILOU:

is heel hard bezig met zich volledig in de natuur te storten. Ze schrijft poëzie en literaire onderzoeken over palingen. Elke vrijdag kookt ze met vrienden en luistert ze naar, morst ze en drinkt ze thee. Je maakt haar blij met zwemmen, boeken van Nikki Dekker, staren naar wolken en een lange boswandeling en dan staren naar kevers en boomschors.

is een ietwat zenuwachtig eerstejaars redactielid van de Spraakwater. Ze houdt erg van lezen, ballet, wandelen, reizen en, ondanks het feit dat ze sociaal ongemakkelijk is, van kletsen met vrienden. Ze is bizar slecht in keuzes maken en laat daarom een online rad alle belangrijke levenskeuzes voor haar maken.

RENSKE:

SANNE:

bestaat in een wereld die net zo uiteenloopt als de grote klimplant in de hoek van haar studentenkamer. Ze is dichterbij het zijn, net als masterstudent van een opleiding die eigenlijk niemand begrijpt. Daarbuiten houdt ze zich bezig met duizenden micro-obsessies: van queer paddenstoelen tot hoe je de beste dahl maken kunt, alles is welkom

is derdejaars, maar voor het eerst betrokken bij de Spraakwater! Zoë verzorgt samen met Lisa de vormgeving. Ze houdt niet van lezen, maar wel op een obsessief level van televisie. Favoriete programma? Boer zoekt vrouw uiteraard.

ZOË:

LITERAIRE AGENDA

Deze winter is er weer van alles te beleven op literair gebied! In deze rubriek vind je alle tips voor heerlijke literaire evenementen en knusse open mics.

13 november: Mensen Zeggen Dingen Utrecht X Nar Utrecht. Een avond gevuld met Spoken Word, muziek en alles dat te maken heeft met podiumwoordkunst. Met Nicole Kaandorp / Teddy Tops / Sophia Blyden / meer. Meer info en tickets (10 euro): <https://mensenzeggingen.nl/agenda/>

15 november: Mooie Woorden Utrecht: Deel II van de Macht Trilogie (Macht Versus Seks). Op What You See Festival legt schrijverscollectief Mooie Woorden Utrecht de machtsstructuren van seks bloot als tweede onderdeel van hun Macht Trilogie. Met: Simone Atangana Bekono / Yaël van der Wouden / Lisa Weeda / Asmae Amaddaou / meer. Info en tickets (12,50): <https://www.mooiewoorden.org/de-macht-trilogie>

15 november: Frontaal Utrecht in Bibliotheek Neude. Een literaire avond met een gevarieerd programma: van muziek tot proza, tot poëzie en Spoken Word, altijd vergezeld door een Open Mic. Met Lucky Fonz III, Maartje Wortel, Nikki Szofia / een Open Mic! Info en tickets (5 tot 10 euro): <https://frontaalpodium.com/>. Aanmelden voor de Open Mic kan via de Instagram (@frontaalpodium)

28 november: Utrechtse Boekenbar met Melani Reumers en Dorien Dijkhuis. In De Utrechtse Boekenbar interviewen ze elkaar en kiezen fragmenten uit het werk van de ander om die door de auteur voor te laten dragen. Toegang is gratis, aanmelden verplicht. Info: <https://www.deutrechtseboekenbar.nl/evenementen/>

4 december: Tapschrift in de Nijverheid Utrecht. Tapschrift is een open podium, toegankelijk voor alle soorten woordkunstenaars, elke eerste woensdag van de maand. Het is gratis voor zowel deelnemers als publiek. Meer informatie: denijverheid.org/agenda/4156-tapschrift-4. Aanmelden kan via de Instagram (@tapschriftutrecht)

UITJE VAN DE EDITIE

Het centrum van Utrecht is een geweldige plek voor Neerlandici. Je vindt er onder andere Broese, de Neudebieb en een zeer hoge concentratie straatpoëzie. Er zijn ook plekken die het bezoeken waard zijn, waarvan niet elke student Nederlands weet dat ze bestaan. Denk bijvoorbeeld aan de Boekenbar aan de Westerkade of de literaire workshops van de bibliotheek. Utrecht kan zich met trots UNESCO city of literature noemen, vandaar dat de literaire evenementenkalender (hierboven) zo goed gevuld is.

Wist je trouwens dat op de zolder van het Centraal Museum, de werkkamer van Dick Bruna is nagebouwd met alle originele details? Zelfs zijn fiets, waarmee hij elke dag van zijn huis naar zijn atelier fietste, is onderdeel van de tentoonstelling.

De tentoonstelling geeft antwoord op al je vragen over Dick Bruna. Welke materialen en technieken gebruikte hij voor de illustraties? Hoe bedacht hij de versjes die hij schreef op zijn typemachine? En nog veel meer.

Naast deze parel is natuurlijk het Centraal Museum een tip op zichzelf. De variërende tentoonstellingen over mode, interieur en kunst zijn altijd de moeite waard. Ben je na al deze inspiratie toe aan een kopje koffie of thee? Dan is het museumcafé Ginko in de hortus van het Universiteitsmuseum een groene en idyllische plek om te stranden. Bonustip: het Universiteitsmuseum is gratis voor studenten.

DOOR JANNIKA UITTENBOGAARD

DOOR SANNE LOLKEMA

AAN DE BINNENSTAD

Op best wat dagen is het feest in de stad, maar wat is het stil vandaag. Wat ben je stil vannacht. Alsof we elkaar niets meer te vertellen hebben. Ik schraap mijn keel om iets te zeggen, maar ik weet eigenlijk niet wat. Hoewel het al laat is, ben ik toch bang dat ik iemand tegenkom die ik ken en dat het dan ineens raar is als ik hardop tegen je praat. De herfst zit niet alleen in de vallende bladeren, maar ook in het geluid. Alsof de aankomende winterlucht alles dempt wat er te zeggen valt. Er lopen twee dronken mannen voorbij, maar ze fluisteren. Alsof het een opdracht was, de stilte, alsof er in het weer geschreven staat dat we even allemaal onze mond moeten houden.

Ik loop over de Kromme Nieuwegracht. In oude steden lijkt alles altijd maar in een cirkel te gaan. Dan ben je ervan overtuigd dat je rechtdoor loopt en plotseling sta je waar je begonnen was. Je begint achter de dom, je eindigt achter de dom. Of bijna, dit is de Nieuwegracht met de beste bomen. Vooral nu ze oranje zijn. Zometeen zijn ze helemaal kaal en dat is eigenlijk ook best oké.

Ik merk dat ik hier langzaam thuis kom als ik zo door je heen wandel. Vooral aan hoe ik me voel als ik naar de straat kijk. De stoeprand voelt bekend, de tegels voelen bekend, de overgang van gracht naar straat voelt logisch en normaal. De huizen voelen niet zo laag als ze eerst voelden, maar alsof ze op andere plekken te hoog zijn, alsof de huizen hier bij jou de perfecte hoogte hebben en ze het op elke andere plek eigenlijk verkeerd doen.

De steegjes hier zijn hele nette steegjes. Geen vieze straatjes waarin gepist en gekotst wordt, maar gewoon hele kleine straatjes waarvan niet iedereen weet dat ze er zijn. Mijn favoriet is de Reguliersteeg. De steeg is smal, maar er is nog wel ruimte voor planten. Ook zijn er huizen waarvan de ingang en hun ramen in de steeg zitten. De kozijnen zijn lichtgeel geschilderd. Nergens brandt licht achter de ramen. Het is overdag een hele vrolijke steeg, maar nu het donker is vind ik hem toch spannend. Er is geen overzicht en alleen maar rechtdoor of achteruit. Of naar boven, maar dan zou ik moeten kunnen vliegen. Wie weet komt er een dag.

Aan de overkant van de Oudegracht loopt iemand net als ik te lopen. Ik voel de neiging om te zwaaien, te zeggen 'Hey jij ook?', maar houd mijn mond. Soms weet ik niet of ik alleen wil zijn of dat ik eraan gewend ben geraakt. Naja, ik heb jou nog, maar steden zijn zo stil. Je hoort alleen soms wiebelende tegels of de wind die door de bomen of tussen huizen door waait. Het is zo'n dag waarop ik alleen nog maar 'hallo' heb gezegd tegen mijn buurman. Ik loop op mijn tenen over de kleine tegeltjes die de stoep van de straat scheiden en bedenk een melodie bij het ritme waarin ik loop.

Ergens zou ik willen dat je je op zou kunnen vouwen. Als een dumpling en dat ik dan de vulling was. Zowel boven als onder de Utrechtse Binnenstad en de Dom die ervoor zorgt dat de hele boel niet in elkaar stort. Ja, ik zou ook best mijn vrienden kunnen bellen en knuffels kunnen eisen, maar vanavond even niet. Vanavond heb ik geen zin in de mensen, maar wel om ergens te zijn. Door je heen te wandelen alsof ik jou niet alleen ken, maar jij mij ook een beetje.

UTRECHT DOOR DE OGEN VAN: KILA VAN DER STARRE

Dit jaar staat de Spraakwater in het teken van de stad Utrecht. Onze bachelorcoördinator en de oprichter van de straatpoëzietochten door Utrecht is dan ook de uitgelezen persoon om ons wat meer te vertellen over deze prachtige stad en diens wonderlijke poëzie.

kila

 : Eva Bours

Wat is je favoriete gedicht in Utrecht?

‘In de binnenstad is mijn favoriet toch wel het gedicht van J.C. Bloem op de rioolput bij de Ganzenmarkt, omdat de drager heel origineel is. Het komt wel eens voor dat een gedicht op een rioolput staat maar het is niet zo standaard als bijvoorbeeld op een muur zonder ramen. Daar wordt ook vaak een boek nagebootst, dus dat komt heel dicht in de buurt van het papieren medium. Maar op zo’n put verwacht je het gewoon niet. Het gedicht van Bloem is erg mooi gegraveerd en blijft denk ik nog heel lang goed, in tegenstelling tot straatgedichten die overgeschilderd worden, of vervagen.

Het leuke aan de putdeksel was voor mij ook de verrassing erdoor – ik had de website voor mijn straatpoëzie opgericht (www.straatpoëzie.nl – zonder umlaut), waarna iemand tegen al mijn verwachtingen in een gedicht aanmeldde in de Ganzenmarkt. Het gedicht kom je eigenlijk alleen per toeval tegen en dit toeval verrast anderen ook. Deze verrassing maakt de mensen blij en geïnteresseerd in taal. Ook is het een leuk gedicht om naar op zoek te gaan in de stad!

Het onderwerp van het gedicht past ook goed bij het thema van de Spraakwater – het gaat over de Bemuurde Weerd, een andere plek dan waar de putdeksel ligt. De twee plaatsen worden verbonden door de Oudegracht – verbinding in de stad is dus een belangrijk motief. De reden van de plaatsing van het gedicht is dat in 1990 de riolering werd aangelegd in de binnenstad, wat dus met het gedicht werd gevierd. Riolering is ook een netwerk; een verbinding tussen plekken. Oftewel: de materiële drager, de locatie en de inhoud van het gedicht vallen enorm samen. De betekenis komt dus, net als bij alle taaluitingen, niet alleen voort uit de taal, maar ook uit de drager.’

Heb je ook wel eens ergens anders zo’n mooie plek gezien zoals deze rioolput?

‘Iemand uit mijn studententeam wees mij op nóg een putdekselgedicht in Utrecht, en er zit er ook nog een in Antwerpen. Dit soort kennis is dus ook heel goed en handig om aangemeld te krijgen op de straatpoëziesite. Mensen kunnen dit hier zelf op delen – het is een crowdsourcingswebsite. Foto’s van de gedichten zijn ook heel waardevol, daar leer ik zelf ook heel veel van.

Andere bijzondere dragers van poëzie zijn bijvoorbeeld straattegels, grote stukken natuursteen, maar ook neonlicht – dat wordt vaak gebruikt als reclame, maar in geval van poëzie heeft het dus geen commercieel doeleinde. In Londen staan er ook vaak sluikgedichten in de metro’s. Dit geeft een verrassend effect, omdat de functie van de tekst anders is dan je zou verwachten. De gedichten staan ook in hetzelfde lettertype als de officiële mededelingen van de metrodiensten. Daardoor verrast het gedicht je nog meer – de betekenis zit ook in de vorm.’

Zijn de poëzietochten ook in andere steden? Hoe kijk je daarnaar?

‘Op heel veel plekken is veel straatpoëzie te vinden, met name in grote binnensteden, maar ook in buitenwijken en kleinere dorpen. Neem bijvoorbeeld Veenendaal of Naarden. Ook in andere steden kun je wandelen en fietsen langs straatpoëzie. Ik heb ook wel eens wandelingen geleid in Amsterdam, Leiden, Gouda en Rotterdam. Daarbij komen natuurlijk wel veel dingen kijken.

Zo moet je ten eerste de straatpoëzie kennen, en de gedichten uit kunnen leggen en dergelijken, maar het is ook nog belangrijk om de stad zelf te kennen en een leuke, samenhangende route te vinden. Studentengidsen zijn dan ook heel welkom om op aanvraag een andere stad te onderzoeken.'

Wat is jouw visie over de toegankelijkheid van poëzie?

'Het toegankelijker maken van poëzie onder jeugd en over het algemeen is een belangrijk doel van de straatpoëzietochten. Ik wil graag mensen uitnodigen om het negatieve stigma over poëzie – dat gedichten saai zijn, of moeilijk – te doorbreken. Ik wil hen graag handvatten aanreiken om niet meteen poëzie aan de kant te schuiven, en te laten zien hoe divers poëzie is als genre, zowel in vorm als in inhoud.'

Op Instagram deel je vaak 'flarfpoëzie', maar wat is dat eigenlijk?

'Flarf is *ready-made* poëzie, waarbij bestaande taaluitingen als poëzie worden gepresenteerd. Je ziet dit ook terug in beeldende kunst, zoals een urinoir in een vitrine in een museum. De Zestigers bij ons in Nederland hebben dat veel gedaan. Flarf is hetzelfde, maar je mag wel knippen en plakken. Ik voetbalflarf al heel lang – voetbalflarf is een werkwoord! Hierbij neem ik gesproken teksten van voetbalcommentators en knip en plak ik die in mijn eigen volgorde. Het gedicht hoeft dan niet over voetbal te gaan, maar kan eigenlijk over van alles gaan: familieproblematiek, milieu, maar ook veel over oorlog. Commentators gebruiken namelijk vaak metaforen die militair van aard zijn. Dus vooral tijdens het EK en WK voetbal zijn we hiermee bezig, ook in Bibliotheek Neude, in de binnenstad!'

Ken jij misschien leuke plekjes voor studenten?

'Je kan het beste op de straatpoëziesite in de binnenstad inzoomen. Dan zie je ook gedichten die niet in de rondleiding zitten die onze studenten leiden.'

Andere aanraders zijn de U-Slam, vaak in De Bastaard, en de finale van het NK Poetry Slam in TivoliVredenburg. Vergeet ook het International Literature Festival (ILFU) niet. Ook hangt er in alle Orloff-cafés poëzie binnen.'

Je vertelde ons dat je een tijdje in Gent heeft gestudeerd. Hoe was Gent?

'Gent is eigenlijk een beetje vergelijkbaar met Utrecht: een oude, middeleeuwse binnenstad, met daaromheen ook superveel wijken. Het is niet alleen een studentenstad, maar ook heel cultureel, en toen ik er woonde heel linksprogressief. Eigenlijk is Gent een beetje het Utrecht van België.'

Is er een bepaald genre dat je het leukst vindt?

'Ik houd juist heel erg van de diversiteit, de mix van wat er allemaal mogelijk is, bijvoorbeeld bij de Nacht van de Poëzie. Daar is een heel grote variatie aan typen poëzie, van jeugdpoëzie via spoken word tot hermetische poëzie. Ik houd ook van bloemlezingen, en van debuten en poëzietijdschriften. In mijn vrije tijd lees ik vaker poëzie dan romans.'

Een boekentip van Kila? *De bloemlezing Voor alle dagen* (2023), voortgekomen uit het Instagramaccount @poezieiseendaad.

Wat vind je ervan dat jongeren steeds meer Engelse boeken lezen dan Nederlandse?

'Fascinerend. Ik heb hier veel gesprekken over met mijn collega Semmy Claassen, die een proefschrift schrijft over onder andere BookTok. Er zijn heel veel vooroordelen over Nederlandstalige literatuur: dat die niet geëngageerd is, vooral een ik-cultuur heeft, niet inclusief (genoeg) is, noem maar op. Statistisch gezien is er natuurlijk wel minder Nederlandstalige literatuur, maar inhoudelijk kunnen we eigenlijk moeilijk stellen dat er niet genoeg toegankelijke Nederlandstalige literatuur is. Ook bestaan er vooroordelen over Nederlandse vertalingen, waardoor jongeren sneller Engelse boeken lezen. Het is eigenlijk heel bijzonder om te zien dat bijvoorbeeld in de muziekwereld Nederlandse artiesten enorm aan het groeien zijn, en echt tot de hippe cultuur behoren, terwijl dat nog niet is gebeurd voor Nederlandstalige literatuur. Ik weet nog niet precies hoe dat komt.'

DE MIERENKARAVAN

De Mierenkaravaan; Mariken Heitman (2024, Atlas Contact) Hardcover €22,99 E-Book €13,99 ISBN 9789025474553

Dit jaar is een nieuw boek van de hand van Mariken Heitman verschenen, genaamd: De Mierenkaravaan. Geïnspireerd op Heitmans werk als tuinder is De Mierenkaravaan een boek dat een ingrijpende verandering in het leven koppelt aan veranderingen die plaatsvinden in een tuin. Het begint allemaal in de herfst, de tijd van verandering. Kiki krijgt de boodschap dat ze een chronische ziekte heeft, waarbij geen behandelingen meer mogelijk zijn. Ze put haar kracht uit de tuin, waar ze tuinder is. Hoe graag ze de tijd ook zou willen stopzetten zodat alles bij het oude kan blijven net zoals een mierenkaravaan gaat de tijd door.

In de winter is de haas die Kiki zo graag in de tuin zag verdwenen. Er volgen ruzies met mensen die om haar heen staan. Door het seizoen heen moet ze uiteindelijk toegeven dat ze zieker wordt. Vlak voor het begin van de lente ziet ze de haas weer. Kiki legt uit aan één van de medetuinders uit dat in de zomer de oude kracht opraakt. Zij zal dus ook een keer de tuin verlaten. Maar zolang ze tuinder is, zal ze van de tuin blijven. De tuin bepaalt het ritme van de tuinder, het lichaam bepaalt het ritme van de mens.

Heitman schrijft het verhaal uit een interessant perspectief, uit iets dat boven alles staat en toekijkt wat er gebeurt. Dit wordt beschreven zowel op microniveau als op macroniveau. Het ene moment bevind je je letterlijk in de tuin, het andere moment kijk je toe hoe Kiki naar de dokter gaat. Het boek eindigt met een open einde, waardoor je het verhaal aan de ene kant zelf kan afmaken, maar aan de andere kant wordt er zo abrupt gestopt dat je niet eens in de gaten hebt dat het de laatste bladzijde is. Een inkijkje in hoe een tuinder door de seizoenen heen voor de tuin zorgt, afgewisseld met belangrijke levenslessen, je leest het in De Mierenkaravaan.

UTRECHT IS GEWOON HEEL LEUK

“Waarom ben je eigenlijk in Utrecht gaan studeren?”

“Ja, geen idee. Het was gewoon een hele fijne sfeer.”

Utrecht is gewoon heel leuk. Toen ik moest kiezen in welke stad ik wilde studeren, had ik in eerste instantie bedacht om in Leiden Nederlands te volgen. Lekker dichtbij mijn ouders en vlakbij het strand (misschien een rare reden, maar voor mij zeer belangrijk). De open dagen gaven mij niet echt een goede indruk van de stad, want het was coronatijd en alles was online. Ik wist niet hoe de sfeer was, hoe de uni eruitzag of wat voor mensen er studeerden. Wat ik wel al vrij snel wist, is dat ik niet naar Amsterdam wilde, dat leek mij veel te groot. Wel heel mooi, maar daar zou ik verdwalen. Groningen was te ver en van Nijmegen wist ik het bestaan niet (sorry mensen, ik ben gewoon echt een randstadbitch). Vandaar dat mijn keuze uitging naar Leiden of Utrecht. Leiden was leuk. En dat was het dan. Utrecht was, tja. Daar voelde ik mij meteen thuis. De stad was mooi en open, maar wel klein. Ik was echter ook nog erg onwetend en nog niet zo bekend met de stad: ik dacht nog dat Leidsche Rijn naast Leiden lag.

Als mensen aan mij vragen of Utrecht nog steeds bevalt, zeg ik meteen ja. Oké, misschien had ik in een stad willen wonen waar het makkelijker is om een kamer te vinden, maar goed, je kan niet alles hebben. Natuurlijk wil iedereen in Utrecht wonen, erg begrijpelijk. Misschien ken je de stadsie al op je duim, of ben je net als ik twee jaar geleden nog blanco, maar hopelijk staan er tips voor iedereen in deze editie van de Spraakwater. Want dat is ook het leuke van Utrecht: elke keer vind je weer een fijn plekje om te ontdekken.

DOOR ELKE BORDES

ZO CRUIP JE IN DE BINNENKANT VAN EEN STAD

verken waar de stad begint en je huid ophoudt; het is niet gemakkelijk misschien zul je even moeten zoeken misschien ligt de grens ergens waar je dat niet verwacht had ergens waar je het opeens kan horen (het is hier en ja dáár moet je heen)

kijk dan hoe de zon opkomt; sta eerder op dan ooit kijk goed hoe alles oranje wordt raak de randen van die ochtend dan heel zachtjes aan: niet te hard het moet week blijven het moet nog een beetje slaperig zijn

hoor welke vogels er wonen zie wie er over de straten loopt rent slentert buschaffeurt wie er in de raamkozijnen slaapt naar de lapjesmarkt gaat elke zaterdag dan koffie op het terras hoe koud het ook is even de stad opsnuiven: ze zijn

zo weer terug

weet dat de stad begint waar je huid ophoudt; ook zij rilt in de winter is ook blauw op maandag ontsnapt niet aan het negen-tot-vijf-schemerlicht – net als jij. en voel haar dan

hoe ze – net als jij – zucht en zweet onder het gewicht van zomer of werkdruk of ruimtegebrek. en troost haar dan.

zoek tenslotte haar hart; zoek naar waar het helemaal onvoorwaardelijk klopt waar je ledematen opgevouwen de zachtste stoel ooit vinden en

lees je favoriete boek daar. sluit je ogen en voel dat de stad begint waar je huid ophoudt

**DOOR SANNE
LOLKEMA**

DE BOEKENCAST VAN...

Voor deze eerste editie van de Spraakwater gaan we langs bij iemand die niet alleen dicht bij het centrum van Utrecht woont, maar als voorzitter ook een centrale positie inneemt binnen Awater. Emma de Pee is tweedejaars student Nederlands en woont sinds kort in de Utrechtse wijk Zuilen. Ondanks dat het grootste deel van haar boekenkast zich in haar ouderlijk huis in Veldhoven bevindt, geeft ze ons een goede inkijk in haar collectie.

Nu Emma in het bestuur van Awater zit, heeft ze niet veel tijd om te lezen. Toch probeert ze wel zoveel mogelijk te lezen, waar ze bijvoorbeeld 's ochtends aan toe komt. "Een betere start van je dag dan doomscrollen op Instagram," noemt ze het. Zodra ze kon lezen, vond ze het leuk. "Ik ging dan ook echt alles lezen: verkeersborden, gebruiksaanwijzingen, de achterkant van een shampoofles. Ik kan me niet herinneren dat ik lezen ooit níét leuk heb gevonden."

Emma koopt liever boeken dan dat ze leent van de bibliotheek: "Als je een boek in je rugtas stopt, kan er nog weleens iets misgaan. Dat is namelijk met dit boek gebeurd," ze wijst naar *Leer me alles wat je weet* van Hanna Bervoets, het boek dat ze nu leest, "hier zit een vlek op van een banaan. Ik probeer altijd om heel zuinig op boeken te zijn, maar als ik ze meeneem, weet ik dat er iets mee kan gaan gebeuren." In Utrecht koopt ze het liefst haar boeken in Savannah Bay. "Dat is een kleine, queer en feministische boekhandel, gerund door vrijwilligers. Die support ik liever dan een grotere boekwinkel als Broese."

**“EEN BETERE
START VAN JE DAG
DAN
DOOMSCROLLEN
OP INSTAGRAM”**

Verder leest ze graag moderne Nederlandse literatuur. "Ik vind middeleeuwen echt vreselijk, dus dat lees ik liever niet, maar dat moeten we helaas wel lezen. Vroegmodern vind ik wel oké, maar het liefst lees ik moderne Nederlandse literatuur. Op zich komt dat wel overeen met wat we moeten lezen voor de studie en met wat ik moest lezen voor de middelbare school. Ik studeer niet voor niets Nederlands," zegt ze lachend. Op de middelbare school vond Emma het ook leuk om Engelse klassiekers te lezen. Zo is *Wuthering heights* van Emily Brontë een van haar lievelingsboeken.

Het is geen verrassing dat Emma vertelt dat haar favoriete auteur Hanna Bervoets is. "Toen ik in de vierde klas zat, zouden we Hanna Bervoets gaan interviewen, maar door corona ging dat niet door. In plaats daarvan moesten we een nep interview met haar doen. Ik was echt een tryhard, dus ik ging haar stalken op Instagram en alles van haar bekijken. Toen heb ik mezelf fangirl gemaakt voor school." In haar boekenkast in Veldhoven staat het boek *Efter* met daarin de handtekening van Bervoets, dat ze in een boekwinkel heeft gevonden. Het boek dat Emma iedereen zou willen aanraden is dan ook door Bervoets geschreven en is tegelijkertijd haar lievelingsboek: *Fuzzie*. "Het is best wel een comfortboek. Ik hield echt van de columnachtige stijl waarin het is geschreven. Het is op zo'n manier geschreven dat verschillende stukjes veel mensen kunnen aanspreken. Er zit niet echt één verhaallijn in, maar het voelt gewoon fijn om te lezen."

Over de vraag wat het saaiste boek is dat ze heeft gelezen, moet ze even nadenken: "Ik denk dat ik die dan niet heb uitgelezen." Wat ze wel heeft uitgelezen, is *Het verdriet van België* van Hugo Claus. "Ik was het aan het lezen voor school. Niet omdat het moest, maar omdat ik graag een goed boek wilde lezen voor een hoger cijfer. Ik vertelde mijn Nederlands docent dat ik het helemaal niet leuk vond, waarop zij zei: 'Hou dan ook op! Stop er gewoon mee!' Waarop ik zei: 'Maar dat kan niet, ik ben al op bladzijde vijfhonderd!' Dus toen had ik maar doorgezet. Het is wel mooi geschreven, maar het was zó saai, ik vond er helemaal niks aan."

In haar kamer in Utrecht heeft Emma alleen een boekenplankje. "Ik neem hier alleen boeken mee naartoe waar ik bezig in ben." Over elk boek dat ze aanwijst, vertelt ze dan ook dat ze er af en toe in leest of bladert. "Ik ben echt in heel veel boeken bezig," geeft ze lachend toe. Eén boek is echter anders dan de andere: "Dit boek van Fokke en Sukke hebben we 'gebrast' op een constitutieborrel. Daar moet je dingen gaan stelen en daarna stuur je een brief: 'Kom met ons borrelen om het terug te krijgen.' Dus als ze het terug willen hebben, krijgen ze het terug. Anders heb ik een leuk boek van Fokke en Sukke."

In Veldhoven daarentegen, waar ze vandaan komt, heeft Emma twee boekenkasten staan. "In de ene kast zitten al mijn kinderboeken: een heleboel van Roald Dahl, Harry Potter, en een fantasy-reeks die ik ooit heb gelezen. In de andere boekenkast heb ik op de bovenste plank boeken staan die ik nog moet lezen of die ik niet superleuk vind. Die plank is heel hoog, dus daar kijk ik nooit naar." Op de middelste plank staan haar favoriete boeken: "Daar heb ik alle boeken van Hanna Bervoets. Ook staan daar *Wuthering heights* en boeken die een mooie kaft hebben, want daar kijk ik wel heel de tijd naar." Wil je erachter komen welke boeken Emma verder in haar kast heeft staan? Spreek haar dan vooral aan!

**"IK HEB MEZELF
FANGIRL
GEMAAKT VOOR
SCHOOL"**

**DOOR RENSKÉ VAN LIJNDEN
EN ARIN ALMERINDERS**

SPRAAKWATERVAL

Els Stronks

"Op zulk soort moment helpt het als je Foucault te pakken neemt."

Laurens Ham

"De universiteit verkruimelt waar je bij staat."

Laurens Ham

"Alles wat leuk is aan lesgeven wordt doodgemaakt door Powerpoint."

Els Stronks

"De pizza... ehmm, nee, PISA-scores"

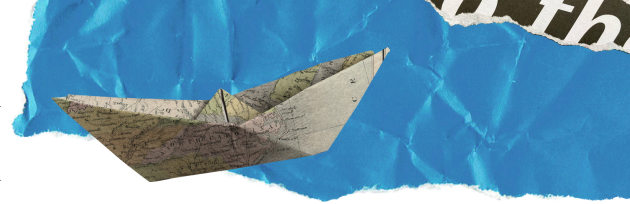
Laurens Ham

"Pastorale, dat is geen romantisch landschap met wilde, woeste watervallen, maar een soort teletubbie landschap."

Els Stronks

"Ik ben natuurlijk wel een boomer dus zo snel gaat dat niet."

VAN DE REGEN

De regen die in lome druppels naar beneden kwam, proefde al als sneeuw in haar nek. Met hoog opgetrokken schouders en de handen zo min mogelijk uit de mouwen gestoken, morrelde ze aan het slot van haar fiets. Zo'n dik kettingslot met een klein sleutelkje. Midgaardslang en het hamertje van Thor. Het was al snel nadat ze de fiets gekocht had beginnen te klemmen. Roest? Ze moest het maar snel een keer smeren of vervangen. Vóór ze haar eigen fiets moest jatten...

Het was al laat. Er stond nog maar een handvol fietsen op de Neude. Ergens sijpelde er af en toe nog een flard muziek tussen de regen en de nacht door. Cara stond geduldig te wachten. De regen die háár bij elke druppel een miniem stukje verder ineen deed krimpen, leek Cara niet te deren. Een windvlaag trok over het kooltje van ongenoegen dat ze in haar hart droeg, maar ze liet het niet ontbranden, ze trok slechts met een laatste ruk het slot open.

Samen fietsten ze over de Lange Jansstraat; nog een paar mensen aan het opruimen bij 't Gras. Langs het Janskerkhof; de gebouwen van de uni en de HKU gesloten en grijs. Voorbij het beeld van Willibrord die geen Friesen meer te bekeren had op dit uur; net zoals de frietenbakker bij broodje Bambi geen frieten meer te bakken had en in de deuropening een sigaret stond te roken. De Nobelstraat af; een prijs voor wereldregen uitgereikt krijgend. (Dat slaat de spijker niet helemaal op zijn kop, want in de Florin weten ze bijvoorbeeld vast ook wel dat deze straat niet naar Alfred Nobel is vernoemd.) De waterval was inmiddels dusdanig toegenomen dat de schouwburg nauwelijks te aanschouwen was en je je af moest vragen of de Singel niet een dubbel aan het worden was.

Al die tijd kon ze maar aan één ding denken: wat een kutavond het wel niet geweest was. Het was prima begonnen met een drankje bij Marktzicht. Ze had zelfs met plezier een, anders zo door haar gehaat, spelletje gespeeld. Haar humeur was zelfs nog niet verpest toen ze erachter kwam dat de EKKO vanavond uitverkocht was. Had ze ook maar van tevoren een kaartje moeten kopen. Vanaf dat punt was het echter wel bergafwaarts. Bij het Neutje hadden ze nog een drankje gedaan, maar had ze een glas wijn in haar nek gekregen. Toen ze in de rij stonden bij De Beurs kwam er net een sjaars naar buiten die pardoes voor hun voeten kotste. Ze hadden dat als slecht voorteken opgevat en waren naar De Jans Bar gelopen. Zowel daar als in 't Pakhuis was geen hond. Bij De Vrienden was de muziek vreselijk. 't Oude Pothuys vonden ze te ver. Bij 't Gras stond haar ex achter de bar. Tivoli vonden ze te duur voor wat er gaande was. Als het al gaande was; de vestingstad leek wel een spookstad.

Zoals op alle slechte avonden waren ze in de Poema geëindigd... En daar ook bijna hun vriendschap. Cara had een hoop bewonderaars getrokken. Ze was ook zo ongegeneerd knap. Omdat het allemaal ballen waren, had ze zich ogenschijnlijk niet zo veel van hen aangetrokken. Háár had het daardoor dan ook niet zo'n probleem geleken te proberen één van die jongens van Cara af te snoepen, maar dat bleek nou net die ene jongen te zijn waar Cara daadwerkelijk interesse in had. Laten we zeggen dat de regen al op de damestoiletten was begonnen, maar ze hadden het uitgepraat.

'Cara, is het oké als ik bij jou slaap?', vroeg ze zonder veel hoop.

Ze had het niet willen vragen, maar ze waren de Singel/Rubicon over, ze was doorweekt, en het was nog zo ver naar De Uithof... Ze stonden voor het studentenhuis waar Cara haar kamer had. Cara keek ongemakkelijk, maar sprak een weifelend: "Ja..."

Ze had het niet door, ze was koud en nat en dankbaar en zette snel het slot op haar fiets.

"Maar Siem komt ook hier slapen, dus dan moet je wel op de bank, oké?"

De regen die op haar hart lag, veranderde in een ogenblik in stoom. "SIEM?!", ontplofte ze. "Die baviaan die je net vanavond, in nota bene DE POEMA, hebt leren kennen?!"

“Ik heb toch gezegd dat ik hem al langer kende! Het is graag of niet. Kom naar binnen alsjeblieft.” Cara’s toon die al niet heel agressief was geweest in het antwoord werd zachter tegen het einde, maar het vuur was al niet meer te blussen.

“Dan absoluut NIET! Veel plezier en bedankt voor niets, SLET!”

De blik die Cara haar toewierp terwijl ze de deur dichtdeed was er niet een van woede, maar van verdriet. Niet dat ze dat zag, zo met al die druppels in haar ogen.

Kokend en kolkend bleef ze nog minutenlang naar de dichte deur staren. Tot een straaltje koud water haar nek in liep en ze met een rilling weer enigszins bij zinnen kwam. Ze moest naar huis nu. Ze begon zich vaag te beseffen dat ze misschien wel meer alleen naar huis moest dan een paar minuten geleden.

Ze voelde zich onvast - een beetje misselijk. Haar mond proefde bitter. Dikke druppels spatten spuwend om haar heen. Haar gedachten rezen donker in haar op. Giftig spooog ze terug. Ze friemelde haar sleutel weer uit haar natplakkende broekzak. De nacht rees haar naar de lippen. En de Midgaardslang liet zijn staart niet meer los...

DOOR JASPER RIKSEN

DE DOM PAKT UIT..

Na een periode van vijf prachtige jaren heeft de stad Utrecht een iconische creatie verloren. Dit ware kunstwerk is, nadat de bouw ervan midden in de stad voltooid was, afgelopen zomer helaas volledig afgebroken. Waar dit verhaal naartoe gaat? Als ik de datum 9 november 2024 noem, begrijpen we allemaal meteen op welke grijze dag ik het gemunt heb; de oplevering van de Domtoren.

Begin 2019 was het vooruitzicht rooskleurig. Binnen één jaar werd de Dom volledig ingebouwd door steigers, bestaande uit vijfenvijftig kilometer aan buizen met een gezamenlijk gewicht van 440.000 kilo ijzer. Hiermee werd de toren een bijzonder voorbeeld van moderne architectuur. Het kunstwerk straalde vernieuwing uit en stond daarmee ook open voor verandering. Deze openheid contrasteerde geweldig met de geslotenheid van de Dom zelf, aangezien de toren natuurlijk verborgen stond achter de prachtige steigerbouw. Verder was de vlag van Utrecht groots te zien op dit meesterlijke bouwwerk; handig voor iedereen die even niet meer wist in welke stad ze zich bevonden.

Het is tot nu toe uit de media gebleven, maar de gemeente Utrecht weet natuurlijk zelf ook dat ze met de oplevering van de Dom een stuk kunstzinnigheid weghaalt.

Waar ook over gezwezen wordt, is het hiermee inperken van de toegankelijkheid van de Dom. Tijdens de restauratie konden bezoekers namelijk met de lift naar de top van de toren. Mascha Luiten, coördinator exploitatie Domtoren, stelde het zelf ook al; ‘Normaal gesproken moest je met de trap omhoog, nu kan je met de trap én met de lift. Dus nu is de Domtoren echt van iedereen.’

Om de teleurstelling over de uitgekakte Dom te maskeren, zijn er de komende maanden allerlei feestelijke activiteiten georganiseerd. Een enigszins logische beslissing is dit wel, aangezien de restauratie zo’n 37,5 miljoen gekost heeft. Het maken van deze kosten moet natuurlijk even gevierd worden. Wat echter onduidelijk blijft, is dat deze activiteiten onder het motto ‘De Dom pakt uit!’ worden gepromoot. Het is misschien lastig toe te geven, maar eigenlijk zijn we met z’n allen hartstikke gehecht geraakt aan die ingepakte Domtoren. Dus, zet je schrap, want de komende decennia moeten we de Dom weer steigerloos aankijken. Ik wens iedereen veel sterkte toe en ik zie jullie over 40 à 50 jaar bij de nieuwe restauratie.

DOOR LIZE DIK

